

A rendezvény támogatói:

BAÁR-MADAS REFORMÁTUS GIMNÁZIUM
VERES PÉTER GIMNÁZIUM
MAGYAR KERTÉPÍTŐ KFT.
BRINGÓHINTÓ KKT.

Hanganyag: CSIBA LAJOS, KERESKES BARNABÁS

A verseny első fordulójának körzeti szervezői:

Bács-Kiskun: TERCSINÉ TÓTH ILONA (Zrínyi Ilona Általános Iskola, Kecskemét)
Baranya/Somogy/Tolna: HEBLING ESZTER (Koch Valéria Középiskola, Ált. Isk., Pécs)
Békés/Jász-Nagykun-Szolnok: TÓTH ÉVA (Bercsényi Miklós Gimnázium, Törökszentmiklós)
Borsod-Abaúj-Zemplén: ÁGOSTONNÉ SÁPI ILDIKÓ (Kazinczy Ferenc Ált. Isk., Miskolc)
Budapest: Dél-Buda: ANTAL ERZSÉBET (Arany János Általános Iskola és Gimnázium)
Dél-Pest: NAGY MÁRTA (Lónyay Utcai Református Gimnázium)
Észak-Buda: GELNICZKY GYÖRGY (Veres Péter Gimnázium)
Észak-Pest: KAPOSINÉ BODÓ ANNA (Babits Mihály Gimnázium)
Kelet-Pest: MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium)
Nyugat-Buda: VETLÉNYI DÁVID (Baár-Madas Református Gimnázium)
Csongrád: BARANYI BETTINA (Kálvin Téri Református Általános Iskola, Makó)
Fejér: BERNÁTH VALÉRIA (Teleki Blanka Gimnázium és Általános Iskola, Székesfehérvár)
Hajdú-Bihar: KATONÁNÉ FERENCZ ÉVA (Bocskai István Ált. Isk. és AMI, Derecske)
Heves/Nógrád: LACZKÓNÉ KISS BEATRIX (Kemény Ferenc Sportiskola, Eger)
Komárom-Esztergom/Győr-Moson-Sopron: MÉSZÁROSNÉ NAGY ÉVA (Vaszary János Általános Iskola, Tata)
Pest megye - kelet: MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium, Budapest)
Pest megye - nyugat: KUJBUS ATTILÁNÉ (Szent Margit Gimnázium, Budapest)
Szabolcs-Szatmár-Bereg: TÓTHNÉ ANNUSKA ZSUZSANNA (Vári Emil Ált. Isk., Kisvárdá)
Vas/Zala: BABATINÉ SIMON MARIANNA (Kertvárosi Általános Iskola Eötvös József Székhelyiskola, Zalaegerszeg)
Veszprém: KÁSA ZSUZSANNA (Deák Ferenc Általános Iskola, Veszprém)

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

BOLYAI JÁNOS

2014/15.
Körzeti forduló
8. osztály

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KERESKES BARNABÁS középiskolai tanár
TÓTH ANDRÁS általános iskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetője:

TASSY GERGELY középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Jelöljétek meg a helyesen írt felsorolást vagy felsorolásokat!
(A) *aféle, Erzsébet híd, elöl, játssza, hirdet*
(B) *afféle, Erzsébet-híd, elöl, játssza, hirdet*
(C) *afféle, Erzsébet híd, elöl, játssza, hirdet*
(D) *aféle, Erzsébet híd, elöl, játsza, hirdet*
(E) *afféle, Erzsébet híd, elöl, játssza, hirdet*
- A *vak király* című népmeséből idéztük az alábbi mondatot, de nektek kell helyesen szavakra tagolni. Hány szóból áll összesen? (A mondatban lévő vesszőt nem jelöltük.)
Megistalálta az aranytollú madarat, nemsokára egygyémántkalitkában aranyfárafelakasztva.
(A) 11 (B) 12 (C) 13 (D) 14 (E) 15
- Állatos szólások, közmondások kulcsszavait adtuk meg. Melyikhez lehet találni olyan szólást, közmondást, amelyben szerepel még egy állat, állatfaj esetleg ugyanaz az állat még egyszer?
(A) *gyiktól* (B) *halat* (C) *egerek* (D) *hollónak* (E) *sas*
- Jókai Mór *A kőszívű ember fiai* című regényéből idéztük öt szereplő nevét. Kik álltak a forradalom, illetve a szabadságharc oldalán?
(A) *Ridegváry Bence* (B) *Goldner Fritz* (C) *Baradlay Kazimir*
(D) *Baradlay Richárd* (E) *Plankenhorst Alfonsine*
- Olyan szóösszetételek utótagjait adtuk meg, amelyeknek ugyanaz az előtagjuk. Például: -jegy, -hullás, -rendszer → *csillagjegy, csillaghullás, csillagrendszer*. Ha sikerült kitalálni, mi lehet ez az előtag, akkor azokat a lehetséges utótagokat jelöljétek meg, amelyek ugyanígy alkothatnak vele összetett szót!
...-ASZTAL, ...-SZÍN, ...-JÁRÓ
(A) ...-HANG (B) ...-MINTÁS (C) ...-SOR (D) ...-KÖR (E) ...-SZEMLE
- Összesen hány határozó (mondatrész) van az idézett részlet mondataiban?
„Akkor visszajött az ajtón, futva, kipirulva Orczy. – Nyilas! Ijedten nézett, s lángvörös lett, azt hitte, Orczy már tudja, hogy ő nem akar elmenni hozzájuk.”
(A) 4 (B) 5 (C) 6 (D) 7 (E) 8
- Mely verssor(ok) való(k) Kölcsey Ferenc *Himnusz* című költeményéből?
(A) „A hősokeket egy közös sírnak adják” (B) „Él nemzet e hazán.”
(C) „Mi vérrel áldozunk neked” (D) „Vérözön lábainál”
(E) „Egy ország vérben áll.”

- Azokat a szavakat jelöljétek be, amelyekbe a kipontozott helyre beírható egy hárombetűs ige! Például: Z s í r OS.
(A) *F...AT* (B) *MA...A* (C) *PRO...US* (D) *KE...Y* (E) *S...ÉS*
- Mit tesz, aki valakinek „*útilaput köt a talpára*”? Mit jelent ez a szólás?
(A) *Kirúg a munkahelyéről valakit.* (B) *Marasztalja az illetőt.*
(C) *Eltenged valakit, nem tartóztat.* (D) *Elbocsát, elküld valakit.*
(E) *Átvitt értelemben útba igazít, azaz tanácsot ad neki.*
- Mely kifejezések felelnek meg a felsorolt idegen szavak valamelyikének?
labilis likvidál lajstrom legális limitál
(A) *felsorolás, lista* (B) *ideges* (C) *törvénybe ütköző*
(D) *tilt* (E) *korlátoz, határt szab*
- Összesen hány (legalább kétbetűs) szó vagy toldalékos szóalak búj el az alábbi szóban?
R É V Ü L Ő K E T
(A) *legfeljebb 13* (B) *legfeljebb 14* (C) *legfeljebb 15*
(D) *több is, mint 15* (E) *az előzőek egyike sem*
- Anagramma + *ly*-ből *j*. Mely szavak betűit lehet újabb értelmes szóvá vagy toldalékos szóalakká rendezni úgy, hogy a *ly*-ből *j* legyen? Például: *akadályt* → *kajádat*
(A) *karvaly* (B) *bélyeg* (C) *királyt* (D) *erkély* (E) *selymet*
- Mely meghatározás jelenthet olyan szót, amely a magánhangzók közül kizárólag rövid „ö”-t tartalmaz?
(A) *makacs* (B) *undor* (C) *sapkaféle* (D) *sarkall* (E) *kalapács*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- A „*megértő egér*” és társai. Különböző állatok vagy személyek megnevezéseit rejtettük el ilyen és ehhez hasonló jelzős szerkezetekben, amelyekben a jelző (*megértő*) magában foglalja, azaz a két végén bezárja a jelzett szót (*egér*). Ezeket azonban körülírással adjuk meg, például így: *együttérző rágcsáló*. Próbáljátok meg minél pontosabban, a körülírásnak megfelelően megfejtetni őket! Minden megfejtés kételemű, és a *valamilyen valami / valaki* szó szerkezetnek felel meg.

1. <i>titokzatos bakfis</i>	9. <i>fonnyadó erdei állat</i>
2. <i>harcba hívó kisragadozó</i>	10. <i>incselkedő férfirokon</i>
3. <i>röfftető vaddisznó</i>	11. <i>mérges menyasszony</i>
4. <i>párálló erdei vad</i>	12. <i>elnéző kölyök medve</i>
5. <i>fűszerrel megszórt ragadozó madár</i>	13. <i>hízó török méltóság</i>
6. <i>telhetetlenül gyűjtő tetőfedő</i>	14. <i>siettető rágcsáló</i>
7. <i>dolgozni nem akaró békafajta</i>	15. <i>nevét megmondó struccféle</i>
8. <i>elveszett mén</i>	16. <i>fogódzkodó szülő</i>